

Una qüestió altament desagradable

Charles Darwin, en el darrer paràgraf de la seua obra *L'origen de l'home*, escriu: "Lamente molt que la conclusió a la qual s'ha arribat en aquest llibre, ço és, que l'home descén d'una forma inferior organitzada, resulte a molts altament desagradable. Però difícilment pot dubtar-se que descendim de salvatges." Mai un argument científic (ni la mateixa teoria copernicana) ha anat precedit de tantes perífrasis i matisacions, de tantes disculpes i de tants sospirs de resignació. Fa l'efecte que Darwin haguera preferit descobrir que el Diluvi Universal havia estat una realitat, o que la creació de totes les espècies era obra d'una mà divina, i no aquella altra "conclusió", tan desagradable, al capdavant.

En molts sentits, l'home no s'ha recuperat d'aquell daltabaix. Com escriu Joan Fuster, "l'home, l'índole humana de l'home, se centra en allò que en ell no és cos". El descobriment de la veritable naturalesa humana —el "baix origen", que deia Darwin— és colpidor, no tan sols per les seues repercussions religioses, sinó perquè va obligar l'home a mirar el seu cos, a fixar-se per primera vegada en la seua anatomia. Va canviar, per seguir la terminologia fusteriana, l'índole humana, el *leitmotiv* que ens caracteritzava. De ser fills de Déu, de sobte ens vàrem trobar cosins dels primats: inesperadament —i per a molts d'una manera incomprendible— es va suggerir que la disposició natural de l'home estava en el cos, i que aquest irremissiblement ens acostava a la selva.

Al davant d'aquest espant, l'home ha adoptat una posició pròxima a l'escepticisme i a la indiferència. Els fets científics són incontestables, però el darwinisme —i les seues implicacions reals— ha tingut ben poques repercussions sobre el comportament dels humans. Per dir-ho així, la inanitat humana és incommovible. Darwin va defensar la seua teoria afirmant que "preferia descendre d'aquell simi heroic de petita talla [...] que d'un bàrbar

J.L. NIESTA

"D'ací no res, argumenten alguns biòlegs conservadors, la taxonomia serà a vessar d'homos!"

diferència genètica implica no sols que el moment de la separació entre els dos llinatges va ser molt més recent del que fins ara s'havia suggerit, sinó també que el ximpanzé taxonòmicament hauria de situar-se... al costat de l'home! És a dir, que tots dos haurien de compartir el mateix gènere, i el ximpanzé hauria de passar de dir-se *Pan troglodytes* a denominar-se *Homo troglodytes*.

Convindreu que això a l'*Homo sapiens* li resulta altament desagradable. Els humans encara tenien la galivança de pertànyer a un gènere monoespecífic, de ser els "únics" del seu gènere.

D'ací no res, argumenten alguns biòlegs conservadors, la taxonomia serà a vessar d'homos! Perquè, què li impedeix al goril·la integrar-se en el llinatge dels humans? I a l'orangutan? I al ximpanzé pigmeu? És clar que si aquestes espècies "inferiors" pogueren opinar potser ens duríem alguna sorpresa. Comptat i debatut, tal com van les coses del *sapiens*, acompanyar l'home tampoc no sembla tan gran privilegi...

que troba plaer a torturar els seus enemics, que realitza sanguinolents sacrificis, que sense remordiments practica l'infanticidi que tracta com esclaves les seues esposes, que desconeix la vergonya i que és dominat per les supersticions més groïeres". Però l'home, la massa humana, vull dir, si haguera de triar, de segur que es decantaria *efusiva*ment per la segona possibilitat.

Tan sols això explica que a hores d'ara encara el nostre parentesc amb els primats desperta arrauxades controvèrsies. El biòleg Morris Goodman, de la Universitat de Detroit, ha descobert que els ximpanzés estan genèticament molt més prop de nosaltres que no ens pensàvem. En un article publicat als *Proceedings of the National Academy of Sciences*, demostra que l'home i els ximpanzés comparteixen el 99,4% dels gens. Aquesta petita

MARTI DOMÍNGUEZ